PANDEMİ SÜRECİNDE EKONOMİ POLİTİKALARI

EKOMİK KALKINMA
POLİTİKALARI KURULU

12 NİSAN 2020

SAADET

PANDEMİ SÜRECİNDE EKONOMİ POLİTİKALARI

➤ Ekonomik problemler artık sadece endişe değil, bir realitedir.

Pandemi sürecinin ardından, toplumda "ekonomik olarak ciddi problemlerle karşılaşılacağı endişesi" artık **hissiyattan realiteye** geçmiş bulunmaktadır.

➤ Evet "önce sağlık" ama peki ya gelir?

Herhangi bir birikimi olmayan vatandaşın sağlığına dikkat edebilmesi bir **lüks** haline gelmektedir.

➤ "Hayat eve sığar" ama ihtiyaçlar sığmıyor!

Vatandaşımız sağlığına dikkat etmeye kalksa, evde kalsa, o günün iaşesini karşılayacağı gelirinden vazgeçmek zorunda kalacaktır. **Evdeki çocukları aş beklemektedir.** Bu sorumluluk bugün için devletimizin birincil görevidir. Diğer görevler bu olağanüstü koşullarda tali mesele olarak yer alacaktır.

➤ Bugün alınan ve/veya alınmaktan kaçınılan her karar önümüzdeki yılları derinden etkileyecektir!

Bu süreçte devletin toplumu bir bütün olarak görmesi ve tamamının yanında yer alabilmesi **tarihi bir sorumluluktur.** Sadece bugünün değil, yarının da sosyal ve ekonomik koşulları bu dönemde alınacak tedbirlerle doğrudan ilgilidir.

➤ Ekonomik tedbir paketlerini destekliyor, fakat yeterli bulmuyoruz.

Şu ana kadar ortaya konulan ekonomik tedbir paketlerini desteklemekle birlikte dünya genelinde ülkelerin ekonomik büyüklüklerinin ortalama %10 civarlarındaki destek paketlerine göre %2 civarında kalan **paketin yetersiz** olduğunu ifade ediyoruz.

ÖNERİLERİMİZ

➤ Ayırt etmeksizin 83 milyon vatandaşımıza 1.000 TL nakdi yardım yapılmalıdır.

- **4.5 milyon işsiz, 4 milyon sosyal yardımla geçinen ve 8 milyon civarındaki asgari ücretli** dikkate alındığında; tespit edilemeyenleri de gözden kaçırmama adına 83 milyon vatandaşımıza 1.000 lira nakdi yardımın TC Kimlik numaraları üzerinden hesaplara yatırılması elzemdir.
- Bu sayede insanlarımızın en azından temel giderler sağlanmış olacaktır. Bu sayede ekonomideki tüm kesimler bir nebze nefes alabilecek, ekonomide de toplam talep düşüşü engellenecek ve böylece ekonomide oluşabilecek daralmalar hafifletilmiş olacaktır.
- İnsanımız böylece kendisini yalnız hissetmeyecek, devletin her daim yanında olduğunu görmüş olacak, kendisini bir nebze daha güvende hissedecek ve devlet millet kaynaşması temin edilmiş olacaktır.

➤ Tüm fatura ödemeleri ertelenmelidir.

- Sayaç okumadan ortalama fatura kesilmesi gibi uygulamalar **insanlarımızı değil, şirketleri rahatlatmıştır.**
- Vatandaşların ödeyemedikleri **faturalar artık eve sığmıyor,** ödenemiyor. Israrla evde kalınması istenirken; **su, doğalgaz, elektrik ve internet faturaları ile kredi kartı borçları faizsiz olarak ötelenmelidir. Bu alandaki vergiler de bu dönemde sıfırlanmalıdır.**

➤ Kredi imkânları adil olarak dağıtılmalıdır.

- Bankaların portföyünde ödeme kabiliyeti yüksek, bir nevi zaruri hali olmayan müşterilerin seçilerek Kredi Garanti Fonu üzerinden kredinin kullandırılması, dolayısıyla **kaynağın adil olmayan biçimde dağıtılması** söz konusu olmaktadır.
- Mali bünyesi ve istihbaratı (kredi, çek ödemeleri, vb.) olumsuz olan firmaların kredi kullanım talepleri çok büyük oranda reddedilmektedir. Bu sebeple mevcut olumsuz durumun daha fazla yara verdiği **esnafın durumu içinden çıkılmaz hal almaktadır.**
- KGF kredileri bilhassa istihdam için veriliyorsa, kullandırılan krediden çalıştırılan işçilerin ödemeleri kadarlık kısım bloke tutulup, işçilere aktarılabilir.

➤ Tüm kredi borçları durum normale dönene kadar ertelenmelidir.

- **Öğrencilerin kredi borçları süresiz olarak ertelenmeli,** iş imkânına sahip olduklarında bu borç ödenmeye başlanmalıdır.
- Serbest meslek icra eden, işini açamayanların konut kredisi, TOKİ ödemeleri gibi borçları **bireyin eski mali durumuna gelmesine kadar faizsiz ertelenmelidir.**

➤ İstihdamı koruyacak, işsizliği önleyecek adımlar atılmalıdır.

- İşverenlerin, istihdama katkıda bulunan firmaların **üzerindeki işçiyle ilgili tüm vergi yükleri bu dönem bitene kadar sıfırlanmalı,** işsizliğin artmasının önüne geçilecek her türlü destek verilmelidir.
- KOBİ'lerin işçi çıkartmadan faaliyetlerine devam etmeleri için önlemler alınmalı, işçi çalıştıranlara -işten çıkarmamak koşuluyla- **"Emek Kredisi" adı altında faizsiz kredi sağlanmalıdır.**

➤ Belediyelere ek kaynaklar sağlanmalıdır.

- Pandemiyle mücadelede, yerel yönetimlerin vatandaşlarla en yakın çözüm yeri olduğu unutulmamalı, salgın sürecini doğru yönetebilmek için **belediyelere mutlaka ek kaynaklar tahsis edilmelidir.**
- Bu kaynaklar salgınla daha iyi mücadele için parti farkı gözetilmeksizin, kullanılacak alanlar belli olacak biçimde ve **şeffaflık** çerçevesinde tahsis edilmelidir.

➤ Eğitime verilen ara nedeniyle kimse mağdur edilmemelidir.

- Özel eğitim kurumlarının her kademesinde **çalışanlar ve veliler ekonomik yönden mağdur edilmemeli** ve gerekli destekler sağlanmalıdır.
- **Kısa çalışma ödeneğinden** tüm personel faydalanmalıdır.
- Özel eğitim kurumları bu dönem için **vergi** vb. giderlerden mümkün olduğunca muaf tutulmalı, **teşviklerin** yeniden gündeme alınması gibi durumlar gözden geçirilmelidir.
- **Özel okullarda çalışan öğretmenlerin** mali hakları güvence altına alınmalıdır.
- Özel eğitim kurumlarına **faizsiz-orta vadeli mali destek sağlanmalı, uzaktan eğitim için teknolojik alt yapısı olmayanlara destek verilmelidir.**
- Milli Eğitimde görevli tüm **ücretli öğretmenlerin maaşları derslere giriyormuş gibi ödenmeye devam edilmelidir.**

KAYNAK NASIL SAĞLANIR?

➤ FİNANSMAN PROBLEMİ VAR

Yukarıda öneri olarak sunduğumuz ana maddelerin yerine getirilmesi için hiç şüphe yok ki **kaynak oluşturulmalıdır.**

Yani bu harcamaların veya getirisinden vazgeçilen tutarların finansmanına ihtiyaç vardır. Nitekim bu finansman sağlanmadan, bu önerilerin büyük kısmının hayata geçirilmesi mümkün değildir. Zaten bugün de söz konusu adımların yetersiz kalmasında **finansman probleminin** olduğu aşikardır.

"Biz Bize Yeteriz" gibi toplumun kendi kendini finanse etmeye çalıştığı kampanyalara gereksinim duyulması, **"Tekâlif-i Milliye Emirleri"nin** bugünlerde yeniden hatırlanması ve hatırlatılmasının ardında da yine aynı neden vardır.

Bu kaynağı oluşturmak iktidarın görevidir. Eğer kaynak paketleri ortaya çıkartmayacaksa ki öyle gözükmektedir, para basmak gerekecektir. Halkın ihtiyaçları ve ekonomideki toplam talep bu şekilde giderilebilir.

➤ ÇÖZÜM IMF GİBİ SÖZDE YARDIM KURULUŞLARINDA ARANMAMALIDIR

Öyle ki; şu an için ülkelerin bir bölümü toplumun sosyal ve ekonomik şartlarının ciddi bir biçimde yara almaması için ekonomik büyüklüklerinin %10'lar seviyesindeki bir rakamı ekonomiye enjekte edeceklerini duyurmaktadır. Ekonomik tedbir paketleri karşısında zor durumlardan geçen ülkemizin bu meblağları ancak IMF, Dünya Bankası gibi **sözde yardım kuruluşlarından** alabileceği teklifini reddediyoruz. Bu öneriyi getirenlerin de, gelecek nesilleri daha da kötü bir noktaya götürecek vesayete davet ettiklerini hatırlatırız.

Böyle **olağanüstü dönemlerde olağan çerçeveden çıkmak gerekebilir,** çünkü olağanüstü önlemler almamanın fırsat maliyeti, halkımızın daha büyük sosyal ve ekonomik koşullarla muhatap olmasıdır. Bu olağanüstü önlemler içinde tabi ki 'Dünya Düzeni'ne sahip olduğunu iddia edenlerin IMF vb. küresel taşeronlarıyla bir arada bulunup, şartlarına teslim olmak yer almamaktadır.

➤ BİR KEZ DAHA ANLAŞILDI Kİ; BETON KARIN DOYURMUYOR!

Öncelikle şunu belirtmekte fayda görmekteyiz; bugüne kadar yapılan harcamaların, son dönemde halkın vergilerinin de kullanılması suretiyle ödemeleri yapılan **köprü, otoyol vb. inşaat yapıtlarının, betonların** şu an için halkı besleyecek, bu durumdan kurtaracak birer adım olmadığını, zenginlik sağlamadığını görüyoruz.

Bu yapıların hayatımızı kolaylaştırmasını önemli görüyoruz ama **üretime dönük olmayan, gelir getirmeyen bu tarz yatırımların bugün için israf olduğunu görüyoruz.** Bu bağlamda ülkemizin güçlü, kendi kendine yeten, herhangi bir kriz olduğunda finansman sıkıntısı olmayacak bir üretim yapısına sahip olduğunda, bu gibi yatırımların yapılması gerektiğini de düşünüyoruz.

Fakat ekonomide içinde bulunulan dönemin realitesi dikkate alınmadan yapılan herhangi bir harcamanın, daha sonra bizi zor durumda bırakacağını hatırlatmak istiyoruz. **Sonuç olarak üretime dönük olmayan bütün yatırımların üretime döndürülmesi gerektiği ikazını yeniliyoruz.**

➤ ÜLKEMİZDE YAYGIN BİR ÜRETİM HAMLESİ BAŞLATILMALIDIR.

Pandemi süreci sonrası ile ilgili tüm öngörüler ülkelerin üretimde öz yeterliliklerinin çok büyük önem kazanacağını ortaya koymaktadır. Bu nedenle başta yüksek katma değerli teknolojik ürünler olmak üzere, ülkemizde ihtiyaç duyulan tüm ürünlerin yüksek kalitede yerli üretiminin yapılabilmesi amacıyla geniş çaplı bir üretim hamlesinin başlatılması gereklidir. Üretim hamlesinin başlatılması ile istihdama katkı sağlanması, ekonomik canlığın artırılması, devletin vergi gelirlerinin artırılması gibi birçok ekonomik faydanın sağlanması mümkün olacaktır. Bununla birlikte özellikle yüksek katma değerli teknolojik ürünler başta olmak üzere, çok sayıda ürün kaleminin dışarıdan satın alınması zorunluluğunun ortadan kaldırılması ile önemli bir gelir kaybı önlenecek, yabancı paraya olan ihtiyacın azalması ile bağlantılı olarak Türk Lirasının değerinin korunmasına önemli bir katkı sağlanacaktır.